

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

PIK LIX. Ч. 67. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го БЕРЕЗНЯ 1951. No. 67. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 22, 1951. VOL. LIX.

КОНГРЕС ДОЗВОЛЯЄ НА В'ЇЗД БУВШИХ КОМУНІСТІВ

Вашингтон, 20 березня. — Конгрес ухвалив і передав Білому Дому до підпису бил для об'єднання постанов для допускання колишніх комуністів до Злучених Держав. На підставі Акту про Підприємств Діяння давніші комуністи, фашисти і загалом тоталітаристи, були виключені від вступу до Америки. Теперішня ухвала палати представників зносить цю заборону і постановляє, що колишні номінальні або примусові члени тоталітарних організацій, можуть дістати візу на в'їзд до США. Зате „ширі“ комуністи, нацисти й фашисти с дальше виключені, навіть, як вони опісля покинули зв'язки зі своїми організаціями.

ХОЧУТЬ ЗРОБИТИ СЕНАТОРАМИ ВИСЛУЖЕНИХ ПРЕЗИДЕНТІВ

Вашингтон, — Сен. Овен Брустер висловив вдвоє більшу за ухвалення поправки до Конституції, яка забороняє більше одного кандидата президентом. Він здавна передумував над введенням поправки, щоб вислужених президентів зробити знову кандидатами на довічне місце сенаторів. Ця поправка була введена в 1949 р. Цього билу не поставлено на денний порядок в тому часі і він досі неполаджений. Брустер закликає ради теперішнього президента, Гері С. Трумана й експрезидента Герберта Гувера і вони обоє одобрюють його думку. Сенатор заходить коло відсвіження внеску в Конгресі, коли на це буде відповідний настрій.

ОДВАЙНІ ПРИЗНАЄ, ЩО ПОБОРЮВАННЯ ЗЛОЧИНУ БУЛО ПОНАД ЙОГО СИЛУ

Нью-Йорк. — Дальші допити сенатської слідчої комісії над підземним розгалуженням зорганізованого злочину спонукали теперішнього посла до Мексики, а колишнього посла до Нью-Йорку, Вільяма О'Двайнера до одвертого признання, що в Нью-Йорку існує підземний зорганізований злочин до тієї міри, що він не був в силі цьому зарадити. Він теж виявив, що Френк Костелло с верховодом у „темних“ впливах на політичну організацію, звісну під іменем „Таммані Голл“ і що він, як поса-

НОВІ АТОМОВІ ВИБУХИ ВІДБУДУТЬСЯ НА ПАЦИФІКУ

Вашингтон. Комісія Атомової Енергії виявила, що підготувляс цілу низку атомових досвідних вибухів коло острова Еніветок на Тихому океані. Ціллю цих досвідів с між ін. переконатися, який вплив мас атомовий вибух на матеріал, що їх хочуть уживати при будові

В АМЕРИЦІ

- Мілвокер-Большевіц, Фредерік Вандербілт Філд з Нью-Йорку покликаний перед суд у Вашингтоні за непослуж Конгресові підчас складання звітів в сенатській підкомісії. Колишній редактор комуністичної газети „Дейлі Воркер“ Луї Вуден, ствердив у комісії, що Філд був совєтським агентом, а Філд відповів про це говорить.
- Новим послом до Мексики Річард назначений майор-генерал Філд Ф. Флемінг, дотеперішній підсекретар торгівлі. Його вважають за дуже рухливу людину для поборювання турбот.
- Дискусію над загальним висловом вислужено почнуть у Конгресі після Великодніх канікул. Це буде одна з найбільш широких дебат для всебічного насвітлення важливої справи.
- Аргентина заборонила доступ усіх чужинців до столиці. Переводять навіть ревізії прикордонних, які приїждять до Буенос-Айреса, щоб перевірити чи не мають газет або журналів.

„ЛІНІЯ“ „СВОБОДИ“: СЛУЖБА НАРОДОВІ, КРАЇНІ І ГРОМАДІ

ЗВІТ ГОЛ. РЕДАКТОРА Д-РА ЛУКИ МИШУГИ

Нью-Йорк, 21 березня. Служба народів, країні і громаді завжди була і залишається „генеральною лінією“ в редагуванні „Свободи“ — твердив у своєму звіті її головний редактор, д-р Л. Мишуга, на закінчення першого дня нарад Головного Уряду Українського Народного Союзу, що відбуваються тут в готелю Статлер. Стверджуючи, що „Свобода“ впродовж свого 59-літнього існування не була „тільки одною з українських газет“, але що її завжди приходилось відігравати роллю важливого організатора, промотора і репрезентанта нашої суспільної життя в усіх його проявах, звітодавець з'ясував насамперед деякі головні принципи в загальних і головні в наболілих внутрішньо-українських політичних проблемах. „В звітотому часі“ — говорив редактор „Свободи“ — нам не раз доводилося почути особисто або прочитати в надісланих листах, що „Свобода“, мовляв, „цілком перейшла“ на мельниківський, бандерівський, угаверівський, соціалістичний, католицький, православний, або будь-який інший „бік“, залежно від того хто, з яких причин та в яких цілях ці твердження висловлював. Це не було нічим новим в нашій редакційній практиці, бо подоби „заклади“ нам доводилося зустрічати і раніше. Але це тільки переконувало, що „Свобода“ справді і під кожним оглядом с тою вільною трибуною вільного українського слова, що вона вірно і непохитно служить інтересам цілої української спільноти, а не поодиноким її групам чи людям. І це, власне, с тою „генеральною лінією“ „Свободи“, це добро цілої української спільноти і української визвольної справи, яку Редакція „Свободи“ підпорядковує все інше.

ПРОДОВЖУВАННЯ ЗВІТІВ І ДИСКУСІЯ В ДРУГОМУ ДНІ НАРАД УНС

Нью-Йорк, 21 березня. — Головний Уряд Українського Народного Союзу продовжував вчора свої ініціативи, вислухуючи звітів Контрольної Комісії та поодиноких членів Головної Ради. Після того почалося основне обговорення звітів, при чому затронуто цілий ряд важливих проблем, як зі союзового, так і загальногромадського життя.

ЗВІТИ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

Контрольна Комісія, в складі: Дмитро Каптура — голова, інж. Степан Куропас — заст. голови, Володимир Гриняк — секретар, інж. Володимир Косар і д-р Амвросій Т. Кібзей — члени, дали детальний звіт зі стану майна і господарки Українського Народного Союзу, контролю яких вони перевели впродовж минулого тижня. В контролі була включена теж Адміністрація „Свободи“. Крім того, кожний з контролів здавав звіт зі своєї особистої діяльності, як член Головного Уряду У. Н. С., наслідуючи критично всі додатні і від'ємні прояви нашого організаційного життя на місцях та підкреслюючи його можливість потреби.

ЗВІТИ ГОЛОВНИХ РАДИ

Члени Головної Ради УНС: Дмитро Шмагала, Іван Романішин, д-р Іван Василенко, Іван Коколюський, Петро Кучма, Володимир Дідик, Микола Давискоба, Тарас Шпікула, Олена Штогрин, Анна Василюк та Василь Гузар звітували про свою діяльність на місцях, з черги виділяючи цілий ряд важливих проблем Союзового та загальногромадського життя, виказуючи цим нерозривну пов'язаність і взаємну залежність багатобічної праці місцевих відділів УНСоюзу зі загальним громадським життям.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ

Вчорашня дискусія охоплювала звіти головного передсідника, його заступника і заступниці, голови секретаря та головних радних. В дискусії основно висловлено видвинені у звітах проблеми, головню: Організаційні труднощі серед тут народженої генерації, однакові в усіх громадах. Сюди належать: загальна відсутність зацікавлення молоді своїми організаціями; сильна конкуренція; замалий вплив батьків; замало уваги з боку урядників відділів УНС та Союзних організацій, що радше шукають легших організаційних успіхів серед новоприбулих, які в усіх або в цонайменше більшості випадків виявляють подивугідне зрозуміння вартості і значення для них особисто, для їхньої громади та для української справи такої організації, як УНСоюз; відносне організаційної праці серед місцевої молоді та трудючої в цьому висловлено теж інші причини: друга світова війна була майже цілком перервала тут працю, бо велика частина молоді була покликана до військової служби. Після війни організаційна праця знову почала налагоджуватися, але тепер прийшла війна в Кореї і давні труднощі повторюються. Видвинені цілий ряд конкретних пропозицій, що мають на меті поліпшити організаційну працю серед молоді.

ПОМЕР ПРОФ. Д. ДОРОШЕНКО

Директор Місії ЗУАДКомітету в Європі, адв. Михайло Родик, повідомив в останній хвилині телеграмою, що в понодний день 19-го березня, помер в Мюнхені відомий український історик, письменник, обліограф і громадський діяч, проф. д-р Дмитро Дорошенко, голова Української Академії Наук, дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка. Покійний народився 1882 р., від 1917 р. до відвороту російської армії був генерал-губернатором Галичини і Буковини, опісля чернівецьким губернатором Європи.

АЛІАНТИ НА ПІДСТУПАХ ДО ПАРАЛЕЛІ

БОРОГ ПРОДОВЖУЄ ВІДСТУП. — ЗАГОСТРЕННЯ ЦЕНЗУРИ ВІСТОК ПРО РОЗТАШУВАННЯ ВІНСЬК

Токіо, 21 березня. — Сильні піхотні і панцерні частини альянтських військ, які на випадок ворожої атаки самі могли б вдержатися, з кожним днем зближуються до 38-мої паралелі, старої демаркаційної лінії між південною і північною частинами Кореї, наступаючи на п'яти відступаючого ворога. Загострена зі стратегічних міркувань цензура повідомлень про розташування альянтських військ не дозволяє на точніше означення їх положення, але минулого понеділка повідомлення в п'ятих пунктах віддалення 17 миль від паралелі. Дальші успіхи здобуто в останніх днях і сьогодні альянти с вже у непосредному віддаленні від цієї лінії, висилаючи наперед свої сильні патрулі. Ворог продовжує відступ, але рівночасно збільшується опір його задніх сторожів, що прикривають відступ головних сил. В повідомленнях з фронту стверджується, що альянтські війська дійшли вже до 10 миль від паралелі, загострюючи свою осторожність перед можливою засідкою ворога. Підчас вчорашнього дня альянтські сили, що наступають під охороною танків та під сильним прикриттям артилерії і авіації, натрапили на більший спротив ворога головню на центральному і західному секторах фронту. Досі ще невідомо, чи альянтське командування рішене переступити паралелю та продовжувати наступ на північ від неї. Раніше ген. МакАртур заявив, що це рішення повинно бути внесенне міжнародними державами, хоча президент Труман, як теж О. Н. дали під цим оглядом вільну руку командуючому альянтському командуванню. Вчора мали відбутися в цій справі наради між американськими і британськими дипломатами в Лондоні. Теж під час вчорашніх боїв ворог поніс великі втрати, як і сухопутних боїв згнуло поверх 800 воїків, а 500 інших ворожожих воїків згнуло від акції авіації. Альянтська розвідка стверджує дальше підтягання до фронту ворожих резерв та зброї, включно зі совєтськими танками.

МОНТГОМЕРІ ІМЕНОВАНО ЗАСТУПНИКОМ АЙЗЕНГАВЕРА

Париж, 21 березня. — Генерал Двایت Айзенгавер, головний командант альянтських збройних сил в Європі, повідомив вчора офіційно про іменування маршала вайкаунта Монтгомері своїм першим заступником в команді, а французького генерала Альфонса-Пієра Жуїна другим заступником. Ген. Айзенгавер рівночасно повідомив про встановлення трьох сфер командування, відповідальність за які матиме він і його два головні заступники. Рівночасно повідомлено про цілий ряд інших призначень на командні пости.

ВНУТРІШНІ ТРУДНОЦІ — ПРИЧИНОЮ ВІДСТУПУ КИТАЙЦІВ

Токіо, 21 березня. — Японські міжнародні спостерігачі та спеціалісти в китайських проблемах приходять, на підставі цілого ряду фактів, до висновку, що одною з головних причин теперішньої втечі комуністичних військ на північ від 38-мої паралелі в Кореї с труднощі внутрішньокитайського порядку, як в самій комуністичній партії, так і поза нею. Тут вважається, що комуністичні війська не могли слухати Москви і сподіватися на війни в Кореї, сподівачись, як його запевнено в Москві, швидкої перемоги. Ці надії не виправдалися, натомість китайська червона армія втратила в Кореї свої найкращі частини. Рівночасно с інтервенцією в Кореї, почала з кожним днем збільшуватися та набирати масового характеру проти-комуністична національно-китайська партизанка, включно зі загрозною десанту на китайському континенті національно-китайських військ маршала Чіанга з Формози.

НЕМАЄ ПОЗНАК ПІДГОТОВКИ СОВЄТСЬКОЇ АГРЕСІЇ В ЄВРОПІ ЦЬОГО РОКУ

Берлін, 21 березня. З об'єктивних і добре поінформованих джерел тут повідомляється, що в совєтській армії в Європі, зокрема в Німеччині, не спостерігається жадних конкретних заходів, які свідчили б, що Москва приготувалась до агресії на Західну Європу в цьому році. Вправді, 30 совєтських дивізій в Німеччині, які мають тепер покинути свої зимові квартири та вийти в поле на воєнні вправи, становлять найбільшу збройну силу в Європі, проте, ця сама сила була там вже минулого року і тепер не спостерігається жадної додаткової підготовки, яка переконала б про непосредну совєтську атаку. Вправді, там розбудовується шляхи і аеродроми, поправляється мости та взагалі розбудовується стратегічна комунікація, але в цій розбудові не спостерігається поспіху і нагальності, що були б необхідні у випадку підготовки до непосредної атаки. На увагу заслуговує факт, що так совєтські армії, як і східно-німецькі „гогетляві“ переходять тепер основний вишкіл та підносять їх загальну безсвідомість, але й під цим оглядом не спостерігається поспіху.

НОВА СОВЄТСЬКА ХИТРИСТЬ НА НАРАДАХ В ПАРИЖІ

Париж, 21 березня. Совєтський представник на нарадах заступників міністрів закордонних справ в Парижі, що приготовляють порядок нарад для зустрічі міністрів чотирьох великих держав, зробив вчора своїм західним колегам несподіванку, погоджуючись вперше на обговорення міністрами справи міжнародної контролю зброї.

В СВІТІ

- Генерална Асамблея О. Н. ухвалила більшістю 24 голосів прохти 17 відбуті свою звітну оціню сесію цього року в Парижі.
- До Лондону прибув герцог Прімо де Рівера, перший еспанський посол від 1946 року.
- Заходи для створення об'єднаного сільсько-господарського ринку Західної Європи почав робити французький уряд, запрошуючи на наради в цій справі 16 країн, включно з Британією і Західною Німеччиною.
- Почалась нова масова „чистка“ комуністичної партії в Болгарії. В цілій країні паліє страшний терор — повідомляють болгарські вісники, яким подістило пробітища до Югославії.

СВОБОДА **UKRAINIAN DAILY**
 FOUNDED 1893
 Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays
 by the Ukrainian National Association, Inc.
 at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
 Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
 on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
 За оголошення редакція не відповідає.
 Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАП'ЯКУВАННЯ ЯК ЗАСІБ БОРОТЬБИ

Минулого тижня були вістки з Європи, що у Відні розкинуто лотечки з зазивом до вбивства совєтських тиранів, а крім того з невідомої радіостанції виходило промови по російськи й по українськи до бунту проти Сталіна, під закликом "смерть тиранам".

Останньої неділі звісний з другої світової війни американський генерал-майор, Вільям Дж. Донован, вилетів промовою, переданою сіткою американських радіостанцій, з проектом створення організації, сили, яка б "відложила набіж наші власні побоювання і викликала жах в умах нашого ворога". Це, з одного боку, міркував промовець, добре для нашої оборони, а з другого боку добре для викликання небезпеки для тиранів від їхнього власного населення.

Промова ген. Донована це третя з черги промова з доручення невідомо організованого Комітету про Справжню Небезпеку. Подібні засадничі справи будуть обговорені під опікою згаданого комітету кожного тижня. Треба здогадуватися, що за цим комітетом стоїть умова сила, яка ступає вперед і накреслює новий шлях у боротьбі проти совєтських тиранів, яким ступає між ін. УПА. Вісти з Західної Європи вказують, що й там вже щось коїться.

Про потребу зміни тактики у підготовці до оборони, а може й до війни проти совєтської тиранії, писали вже від довшого часу і, як бачимо, їх писання не було даремне. Можливо, що вони тільки обговорювали проекти, вже придумані якимись впливовими чинниками і призначені на здійснення. Коли б так було, то стаття Сідні Гука "Основна стратегія — відбити велику брехню", поміщена в "Н. Я. Тайме Магазін" належить саме до таких.

У ній пригадує автор на воєнні засади такого теоретика, яким був німецький Клявзевиц, що війна є тільки продовженням політичних під ілюзією назвою. Виходячи з такого становища, автор стверджує, що Злучені Держави наблизилися в обмеженій війні з поппихачами Совєтського Союзу і щоб не допустити до тотальної війни, він дораджує вичерпати всі можливі доцільні способи в політичній війні для оборони у боротьбі для перержиття.

Він твердить, що перемога в політичній війні є дешевіша і може бути триваліша ніж стріляна війна. Це пізнати хоч би з успіхів Совєтського Союзу у його політичній війні проти Заходу.

Коли прийняти засаду, що доцільніша бувас політична війна, тоді треба підібрати теж і відповідні засоби та скласти стратегію, пристосовану до вимог такої війни. Він пригадує, що комуністи придумали цілий ланцюг великих брехонь для зловлення у свою сітку легковірних чесно думаючих людей і організацій, а на доказ, що колись Сталін пропагував таку тактику одверто, він наводить частину промови Сталіна з 1924 р., в якій він

програму "Голосу Америки", яка розголошує правду про Америку. Однак така правда мало кого потішає, отже краще було б, якщо б Америка почала голосити правду про Совєти у протилежності до стану в Америці. Якщо б тільки порівняли життєвий стандарт Совєтського громадянина з американським і це безуніт повторити, то вислід такої агітації був би без порівняння успішніший ніж "права про Америку".

Таку тактику треба придумати не тільки супроти населення Росії, але й у відношенні до населення Франції, Бельгії, Голландії й інших вільних країн, які не мають досвіду з комуністичним режимом, а які вірять в те, що їм торочать комуністи.

Тоді можна буде піднімати комуністичні партії в Західній Європі і створити одну-єдину силу проти Совєтів. З утікачів з-під совєтських країн дораджує Гук організувати "партизанів волі" і пусти їх проти комуністичної гидри.

Америці ще треба призначити окрему роллю, а саме, щоб вона підтримувала в цілому світі волелюбні групи, так, як Совєти підтримують своїх більшовиків, а тоді розгоріть боротьбу, яка своїм могутнім походом затопить Сталіна, а вивольить народні маси з його неволі — кінчить автор статті.

Продукція американського заліза перевищує трічі російську

Підприємство Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен оприлюднює звіт свого президента Ірвінга С. Олдса з вислідом продукції сталі за 1950 р. У звіті сказано, що "в історії американської сталевий промисловості зроблено мільйонний крок. Річний вироб чавуна перейшов 100 мільйонів тон і тому може поєднатися з глибоким довіллям перед американським народом. Сто мільйонів тон сталі це с на 47.2 мільйонів тон, тобто на 90 відсотків, більше ніж вносила продукція американського сталевий промислу в 1939 році, коли то почалася друга світова війна. Це теж на 12 відсотків більше ніж вносила продукція нашої країни в 1944 р., а тоді вона була на вершці. С це теж майже тільки, що вносить загальна продукція сталі цілого світу. Далше, с це трічі більша продукція ніж вносить зродана продукція сталі в Росії в країнах її сателітів в 1950 р. Американська висить над комуністичними країнами у продукції сталі з домішками стоплених інших металів с далеко більша. Продукція сталі в російській орбіті в теперішньому часі орніється тільки на дещо більшу від половини продукції, яку виказали держави Осі в 1943 р.

Америку не вдволяється цими осягами в теперішньому часі, коли сталі потрібні для оборони. Навпаки: від вибуху війни в Корей поодинокі члени сталевий промисловості виявляють, що з кінцем 1952 р. в нашої країні будуть пороблені старання, щоб продукція сталі збільшилася на дальших сімнадцять мільйонів тон більше ніж в теперішньому році. Це значить, що вироб сталі досягне 118 мільйонів тон річно. Крім того, сталевий промисел не ставить собі жадних обмежень щодо дальшого розвитку продукції.

ДВЕРІ ДО МАЙБУТНЬОГО

Після досягнення основного порозуміння в переговорах, представники Франції, Західної Німеччини, Італії, Бельгії, Голандії і Люксембургу почали в Парижі кінцеву підготовку тексту договору, що має здійснити відомий під назвою Плану Шумана проект злуки європейської сталевий і вугільної індустрії та підпорядкувати її одній верхній, міжнародній владі. Це сміливий план, далекосяжлого господарського і політичного значення якого, при всіх труднощах його здійснення, не можна перецінити.

Видвигнений Францією План Шумана, як згадано, передбачує злуку європейської важкої промисловості. Практична і безпосередня ціль того плану: скасувати традиційні перешкоди внутрішньо-європейської торгівлі, виключити шкідливу конкуренцію картелів та створити вільний ринок з вільним змаганням, що має досконалості, поширити і збільшити продукцію, піднести загальний життєвий рівень, вможливити вільну міграцію робітництва та забезпечити йому zatrudнення.

Це тільки початок. План Шумана з часом має би поширяться теж на європейську сільсько-господарську продукцію, яка вже сама не може вижитися, та в кінцевому результаті призвести до повної інтеграції європейського господарства, до якого вже від деякого часу закликають європейських народів Злучених Держави, що було дальшою ціллю Плану Маршала та що стало в об'єктивному американському розумінні першою передумовою європейської оборонної самовистачальності і, вкінці, великим кроком вперед до повного і тривкого замирення того континенту та всебічної співпраці його народів. План Шумана під цим оглядом с справжніми дверима до світлого майбутнього.

Передбачена Планом Шумана поступова господарська інтеграція європейських країн, початково шістьох з можливим виключенням всіх інших, має величезне політичне значення. Першусього, вона виключить головну причину всіх великих європейських катастроф в минулому: конкуренцію, антагонізм і ворожнечу між Францією і Німеччиною. Новітня Франція внісела відповідну науку з історії. Планом Шумана вона відступає від розправ з Німеччиною на лад завойовничих планів Наполеона; вона теж не добуває розв'язки в поділ і розчленуванні Німеччини, до чого змагав Рішельє. Вона, натомість, знайшла третій і оригінальний вихід: злука з Німеччиною, початково господарська, з виразними політичними планами на майбутнє.

Практичне значення Плану Шумана навіть на найближчу мету впливає ясно з факту, що вже самі охоплені ним сьогодні країни продукують приблизно половину західно-європейського вугілля і около дві треті європейської сталі. Франція здійснює свою концепцію майбутньої Європи цим разом, бодай початково, без участі Англії. Британія має до цього плану деякі застереження, подиктовані її імперіальними інтересами, головню її зобов'язаннями щодо країн своєї спільноті народів. Проте, британські вагання сьогодні вже не мають сили зупинити цього розвитку, закрити ці двері в майбутнє.

План Шумана ще не с фактом. Підготовлюваний тепер договір вимагатиме ще дальшого порозуміння і підпису міністрів закордонних справ заінтересованих країн, а опісля ще ратифікації парламентами. Проте, принципове порозуміння в цій справі увійшло вже в таку стадію, що дає всі вигляди на успішне завершення. З його підписом і ратифікацією почнеться практичне здійснювання того, що президент Труман і державний секретар Ачесон назвали "епохальним і сміливим актом конструктивного державництва, що відкривав нові горизонти для Європи і для цілого світу".

ДАРЕМНІ ПОТУГИ

"Шумить піснями українська земля в цей крилатий, гордий час. Совєтська Україна, що розцвітає в сім'ї братніх народів, опісля мудрого Сталіна, героїчну партію більшовиків..." — так "Радянська Україна" починає свій репортаж про республіканський огляд художньої самодіяльності, що відбувся у Києві і на який з усіх кінців УССР зігнало три тисячі "найкращих учасників обласних оглядів".

Огляд у Києві мав кінцевою метою вилонити гурт найкращих, які будуть вислані на "декаду української культури", що має відбутись навесні в Москві. Перед цим вже переведено низку обласних оглядів де брало участь 62,500 самодіяльних хорівих і музичних гуртків з загальною кількістю 806,500 учасників. Що й казати, розмах великий, як і належить "широкій, руської натурі", але якість репортажу тих "найкращих" хорів прямо протилежна кількості. "Хори південних районів України приносили такі пісні: "Каховка, Каховка, радная винтовка", "Приїдьте до нас в Каховку", "Горький Каховка" та пісню про "Батька народного Сталіна рідного". Хори Запорізької області співали: "Пісню про канал", "Реве, стугонить Дніпрогес", "Ми свій Запорізький оновлюєм край" та пісню про "Сталіна мудрого". Гірки Донбасу співали пісню про "Батька народного, Сталіна рідного", про "Дружбу Донбасу з Кузбасом" та ще одну пісню про Сталіна: "Широким помахом крил дужих своїх". Зведені хори Закарпатської області проспівали пісню про "Сталіна мудрого", про "Лан-

кофу Терезію Гамбурду", що зробила "світовий рекорд" у вирощуванні кукурудзи, та "У рідному колосі". З Галичини приїхало багато хорів і були навіть "відкриті давні пісні" — але в такому вигляді: "Ой, за гасм, гасм та ще колись панський орем, сім і збираєм трактором радянським".

Боже, Боже! Яка ж подиву гідна убогість! І щоб хоч трохи її залатати на огляд пропустили і твори радянських композиторів. Так Волинь проспівала пісню про "Доярку Савченко" музика Майбороди, Буковина співала "Колосний вальс", а з Поділля, крім нечислених пісень про Сталіна, привезли на огляд ще й пісню скомпановану Ревуцьким з таким змістом:

"Як погляну, навколо стіною
 Золотить колосний жита,
 Розливається пісня луною,
 Розквітає замочок життя!
 Конституція, радість і щастя
 Це нам Сталін лобиний створив,
 Всі ми маємо право на працю,
 На дозвілля, культуру і світ!"

Нас не дивує, що Ревуцький написав музику до таких слів (спробуй не написати!), але те дивно, як цензура та МВД не добилися в цій "перлині", що мати "право на дозвілля, культуру і світ" те ще не визначає мати в дієності "культуру, дозвілля і світ", бо ж хіба всі нами так ясно наведені вгорі "перлині" мають щось спільного з культурою, а пісня про "Ланцюгову Терезію Гамбурду" має щось спільного з світом? Варіанти пісні ще ніколи не міряли кількістю поставлених рекордів у вирощуванні не тільки кукурудзи, а навіть у вирощуванні таких корисних тварин як от барани чи свині. Це тим більш для нас дивно, бо саме

лі бандуристів відвідала моголи незабутнього диригента Державної Капелі Олександра Кошиця. Там, на вільній канадській землі, ці люди, які жили під сонцем "Сталінської конституції", принесли до дорогої моголи найцінніший скарб Батьківщини — пісню і саме там вони заспівали: "Чуши, брате мій, товаришу мій..." виллюючи в ці пісні все, що наболіло за всі роки тяжкого життя, розказуючи в ній своєму духовному батькові про неволю, яка ганяє їх по цілому світові. А де ж поділись пісні, що їх так старанно культивував саме в цій "капелі" відділ Політ-просвета. Наркомосу (відділ Політичного Просвєщення Народнього Комісаріату Освіти)? Все то була даремна робота на холостому ході, бо жадна з пісень не припала до душі кобзарям і всі вони разом, як непотрібний мотлох, зараз же були викинуті, коли бандуристи переступили поріг "земного раю" і опинилися у вільному світі. Даремна і непотрібна робота, що жадного сліду по собі не залишила!

А от робота Української Державної Капелі не пропала і дякуючи їй світ пізнав нашу пісню і захопився її красою. Таж по всій Америці від Патагонії і аж до Аляски чути тепер українську пісню, часто переказану вже на інші мови. Таж в далекій Австралії, на Африканському північному березі, по всій вільній Європі, в Малій Азії лунає наша прекрасна пісня, а наш співучий наряд на Батьківщині змушений виконувати під диктовку уряду на великих "оглядах" всьому хорошу макулатуру. Та всі потуги підмінити нашу пісню, — душу нашого народу, — бездарним, казюшним, композиторським м'ягкотелом зразок: "Реве, стугонить Дніпрогес" чи "Каховка, Каховка, радная винтовка", підуть даремно, бо крім огни ніякого почуття вони не в силі зворушити. Даремні потуги, хоть і закросні на широкий, масовий масштаб, бо витравити музичність у нашого народу навіть всеілляне Політбюро не зможе. Коли б Сталіну вдалось фізично знищити наш наряд, як знищив він вже татар, черкесів, осетинців, волинських німців, він знищить зараз естонців, литовців, латишів, карейців, китаїців, навіть тоді нашу прекрасну пісню скоронив би культурний, вільний світ. Вже Сталіну не вдасться знищити наш найдорожчий скарб, бо "сіє від нього не залежить". І саме цю безсмертність нашої пісні в часі найчорнішої реакції царського режиму ствердив наш Поорок:

"Наша дума, наша пісня
 Не вмре, не загине..."

Іван Смолий.

БЛУДНИЙ СИН

(Оповідання).

Він стояв довго, надумуючись, потім повернувся в гушавину, між доми, вулицями, в безцілних блуканнях. Лиш у присмерках вечора все стало ніби менше, не таке чуже. Він забрав у якийсь квартал, де доми стали малі, в суміш з будками й низькими торговими голами, поворнілі, від сідки. Вулиці продавці стояли з різним крамом вздовж хідників, вигукуючи заявлято. Деякі разів до вух Дзюбиний ніби долетіли рідні, зрозумілі чіткі слова, він приставав, щоб запитати, і вагався знову з'якано. Хитаючись безсило, зедис попір руки паниці, від краю до краю хідника Михайло вступає ім з дороги йшов дала, а їх ставало все більше. Ніби все довклія спіяло з похмілля, лежали паниці попір домами, рачкували по сходах. Доми кособо-чидис вуглами на привітання,

перекривалим вулицним ліхтарям. Вже й пройти було важко. Два кумпани заступили Михайлової дорогу, наче граючись з ним.

— Заложуся, що то наш! — казав один, позирючи на Михайла, на його кущий та тісний сурдут, чорний, ширококресий бриль.

— О — о! Я не кажу. Диви, розуміє, аж пристанув. Гей-гей. Не бійся нас. Ми християни. То-то, шойорські боми. Ге-ге... А ти?

— Я...

— О, ти щойно зі шифи! Фі, брат, і куди?

— Я не знаю.

— Е, чому не знаєш. А от добре зайшов. Просто між своїх, на Бовері. Ге-ге.

— А квартиру маєш?

— Ні.

— Ні? Ми теж ні! А гроші маєш?

— Низький, довгорукий чоловік, може Михайлових років,

дісно було, що свої люди зустрінували у цьому страшному місті, аж серце з грудей вискакувало, наче в мандрівника, що блудив джунглю, зморений до краю, і врешті зустрінув людей.

— Ну - ну, кажи, що там мнеш!

— А маю дещо — промовив Михайло, бо страшно стало, що зараз кинуть його самого на поглату.

— Скільки?

— Два талари!

— Фі! То ти багач! Ого! Ого! — низький довгорукий чоловік качав головою, а голова була велика і наче виростала зразу з тулуба, а червоноваті очка кліпали захоплено і з беззубого рота червоної кінцік з'явля аж багрянній, аж сязій. Біля нього стояв молодий парень, де рядочком на високих дзигликах сиділа прерізна публіка, заідаючи вєчюну. Гарі викликав господаря, ішов там перемовившись і зразу подался в бічну кімнату, потім вийшли на коридор, якимись крутими сходами стали сходити в пивницю, привічуючи собі сірничками, бо було темно. Гарі шов поперед, хтось зупинив їх несподівано, Гарі кликнув "Ол райт" і ще який незрозуміле слово і вони пройшли да-

лі, опинившись нараз у низькій та просторій ніби кімнаті, ніби тюремній келії. Вікон тут ніде не було і повітря було важке, що гдім було дихнути. У хмарах доди ворухились, хитались люди, сяділи біля довгих столів, то лежали на долівці, попір стінами, то танцювали в плянх порухах, покіль не звалювалися на землю. Крик, гамір, спів, спів. Пискливі жіночі голоси...

Ніхто не звернув навіть уваги на їх прихід. Михайло стояв приголомшений, зовсім закошептий тим видом. Згадалася Мошкова коршма в недільні дні, коли пів селла залаяло в нього, коли паниці закінчували трудовий тиждень. Був і він там кілька разів, гуляв. То пили гадзи покрекучочи, співали, то гуляла молодь. А тут якийсь лачно було, тасмично, дивно... Всі мови світу брєніли тут, якісь люди, темнолиці, з ошрамленими в бічках обличчями, сперечаючи люто, зчіплялися, хтось розганяв їх. У кутку безсоромно тулилися до себе сплячі пари, такі на долівці, в суміші тіл.

— Гей — гей, мой, ти що задивився?

Перед Михайлом станув Гарі, що десь пропав на хвилину. Біз ніс у руках червату пляш-

ку. Налив з неї просто в велику філіжанку якогось пилу.

— Пий!

Від смердючого та пекучого трунку закрутився світ. Він не пам'ятає, де спав цієї першої ночі на новій землі. Ледви почувнявся, залезши знову в якусь нору, пили, до безтями. То снувалися по якихсь кватирках, заходили до різних людей. Гарі водив їх всюди. То збирали картоплинну, лущиня з оочів, розчиняли в казанках і варили смердючу рідину і пилились знову, а все крадучись.

Прокинувся Михайло аж від раннього холоду, прочуяв котрогось ранку в миршавому скверку на лавці. Повітря було чисте, прозоре, гостре. Він дихав ним раз, другий, наче давним, рідним трунком, і розглянувся вперше вольно, непохололиво. Вулицями сунули товпи людей, видно постішаючи до ранньої праці, проїздили підводи. З димарів фабрик снувалися дими.

Гарі десь не було, тільки Джан куняв побіля Михайла, зівсавши голову в мертвєцькому сні. Михайло прилядався йому уважніше, ніби вперше побачив цю людину. Молодий, молодий, як і він. А серце має золоте. Як пилу, біля чарки лязки розв'язуються, серця

Франко Капітан, студ. УВУ

Осяги українських студентів

У ВИСОКИХ ШКОЛАХ В ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ ПІСЛЯ II-ГО СВІТ. ВІЙНИ

Одною із тих стихій, що надіють південну частину України, Таврію і Херсонщину, є так звані „Вітри від грунту“. Вони носять назву вітрів від грунту тому, що мають велику доземельну силу, яка зриває цілу поверхню землі, затирає всі межі та стежки, уносить агору всі рослини, що рідко коли повертаються на грунт, в якому почали виростати.

Подібний вітер від грунту пройшов полем культурних, мистецьких і наукових надбань українського народу в роках 1939-44. Цей буревій частинно затер межі і стежки нашої науки, а її носіїв кинув на непригожий, вегетаційний а часто і на смертельний грунт. Велика кількість наших професорів і студентів покінчила своє життя в підвалах польових концентраційних таборів, а інші з них потрапили на грунт вегетації, працюючи в німецькій восній промисловості.

Весною 1945 р. після капітуляції Німеччини, коли ціла Європа ще не отряслася з пилу буревію, першими що потрапили на свій грунт, були українські професори та українське студентство.

Хоч болочую раною ятрилася душа українських професорів та студентів з приводу повної окупації всіх українських земель червоною Джингсханом, хоч станиці репатріаційних комісій старалися парализувати всі прояви українського організованого життя, це не зраило українських професорів та студентів, тому що в своїх змаганнях до відродження української нації вони поставили собі девізу „Кожна одиниця в своїй нації стільки варта, скільки може для неї віддати“. Ця думка спонукала українське студентство до послідовної праці над собою, а Український Вільний Університет, Комісію Допомоги Студ. Молоді „Кодус“ та ЦЕСУС до належної політичної, вказуючи на вагу студіювання деяких відомих фахів у чужинських університетах, звертаючи зокрема увагу на konieczність студіювання суспільних наук та історії в Українському Університеті. Завдяки такій поставі в роках 1945-50 українське студентство студіювало в таких європейських університетах та з таким успіхом:

Німеччина: Бонн, Бравншвайг, Дармштадт, Діссельдорф, Ганвер, Франкфурт, Фрайбург, Мюнхен, Регенсбург, Марбург, Клівсаль, Тюбінген, Ерланген, Геттінген, Гамбург, Гайдельберг, Карльсруге, Кіль, Гісен, Мюнстер, Штутгарт; Швейцарія: Брно; Голландія: Кулмборг; Італія: Рим, Медіоля; Франція: Париж; Бельгія: Лювен; Швеція: Штокгольм; Норвегія: Осло; Англія: Лондон, Кембридж; Ірландія: Гелвей; Австрія: Грац, Інсбрук, Зальцбург; Відень; Еспанія: Мадрид.

В вище названих університетах студіювало понад 4000 українських студентів, з яких в роках 1945-50 закінчили студії кінцевими іспитами 842 студентів, докторськими дипломами 399 студентів.

Вище наведені дані є доказом, що українське студентство не змарнувало часу, та може сміло відповісти на запит За-

зову Воюючої України „Що доброго ти зробив вчора для добра своєї Батьківщини? — Вчора, щоб бути повновартісним громадянином.

Це одна сторона медалі успіхів українського студентства. Друга її сторона є практична праця в студентських організаціях, з якої найбільшу увагу заслуговують міжнародні зв'язки українського студентства, що їх проводить ЦЕСУС.

Користуючись міжнародними зв'язками, українські студенти брали участь в міжнародних студентських з'їздах в Італії, Австрії, Франції, Швейцарії, Бельгії, Голландії, а останньою і в Швеції. Для 20-го грудня 1950 р. на міжнародній студентській конференції в Швеції український представник І. Суховський зложив заяву в імені ЦЕСУС'а, в якій домагався:

1. Щоб національні студентські союзи, яких осідок є на чужині, були кожноразу запрошувани на всі міжнародні студентські з'їзди та брали в них участь, як рівноправні члени.
2. Щоб у випадку видавання міжнародного студентського офіціозу, його сторінки були їм доступні.

Якщо вчислити, що поза офіційними виступами на міжнародних з'їздах у приватних розмовах з чужинцями, українські студенти старалися подати їм правду про большевицький терор в Україні, то це немалый успіх нашого студентства.

Це успіх українського студентства, а ніколи українського суспільства, яке поза малими лептами на КОДУС мало інтересується високошкільною проблематикою. Та кількість студентів, що закінчили студії в роках 1945-50, та яка тепер студіює в державно-будівничому розумінні, є менш як мінімальна. Факт, що понад 2000 українських студентів з матеріальних причин не можуть закінчити студії і працюють фізично, що около 150 українських професорів не можуть працювати по професії і мусять працювати фізично є доказом нашого регресу на відтинку високого шкільництва і на відтинку поновлення кадрів нашої інтелігенції.

Українець, американський уродженець може поставити закид могому твердженню, доказуючи, що фізична праця не ганьбить людини, та що велика кількість американських студентів і професорів працює фізично. Старайчись бути мисирізь об'єктивним, ми мусимо признати рацію українському американському уродженцеві, однак ми повинні мати цивільну відвагу і доказати їм, що сьогодні назрів час, в якому всі проблеми розглядаються в аспекті державної доцільності, та доцільності бльоку Західної демократії, як противаги імперіалістичній Москві. Факт, що понад дві тисячі наших студентів не можуть закінчити свої студії, що кілька тисяч наших науковців змушені працювати фізично в той час, коли на фронті протибольшевицької пропаганди і студіювання східно-європейських проблем, включени часто одиниці, яких відношення до цих питань майже ніяке, то сміло можемо ствердити, що такий стан роз-

Іван Маміло

„Яка нам потрібна література“

Збираюся 3 березня 1951 року на чергові сходни Литературно-Мистецького Товариства у Філадельфії. Наповнив чорнилом аж дві ручки, взяв з собою свій байкарський нотатник та й вирушив у дорогу... А вже я хотів просто з дружнього об'язку написати про ці сходни велику кореспонденцію до „Свободи“. Тим часом розв'язав сподівання мої не здійснилися! — Я був розчарований і доповідно письменника С. Ледацького „Яка нам потрібна література“, і дискусію, що продовжувалася потім мабуть добрих півтори чи дві години.

Провідаю думкою, основним мотом доповіді Ледацького було: — Доки ми будемо гратися в „Хорей“, МУР та „Арки“? Нам треба, — говорив він, — бути послідовниками, а не наслідувачами Т. Шевченка, Л. Українки, І. Франка! „Тигролови“ Багряного — це ж тільки дешева вигадка нашого письменника; такого Ельдорадо, яке змалював І. Вагрянний, там давно вже немає; „Старший боярин“ Т. Осьмачки — плід хворої уяви автора... А повість „Еней та життя інших“ Ю. Косача лише поширює між нами баламутство!.. Для чого ж було це друкувати, витрачати папір і кошти на цю, й-бо, писанину, коли Ю. Косач ще й досі не написав свого твору „Война и мир“?!

Очевидячки, захопившись своїм голосом, С. Ледацький продовжував, не зупиняючись ні на хвилину: — Ми маємо деякі запитання до наших доморошених „гемингвейв“: чи ми знаємо творча мука?.. З чим ми повернемося додому, на Україну? Чи маємо ми право мавпувати західних естетів? Наші письменники — це шукачі легкої слави, моди, чи легких за-

робітків!.. Знаний критик Ю. Шерех по-гелячому захоплюється В. Варчиним „Грім на жмарі біблію читас“, проповідус (то й же Шерех!) волю в мистецтві, тобто волю отаманам. Цю анархічну концепцію треба засудити і рішуче ствердити, що в нашому літературному саду росте дичавина!!!

До речі, з С. Ледацьким я вперше познайомився кілька років тому в німецькому поїзді, дучи на конференцію МУРУ (Мистецький Український Рух). Тоді на письменницькій конференції, в присутності видатних наших літераторів, С. Ледацький „захоплює“ мовчав, бо поруч же сиділи Ю. Косач, Ю. Шерех, В. Варка, Ю. Клен, І. Вагрянний, У. Самчук, Т. Осьмачка, С. Гординський! Тепер же, у Філадельфії, сиділи поруч Ледацького також літератори та мистці, але, на жаль, іншої форми і стилю...

Отже, першим у дискусії виступив В. Блавацький, який жоробор боронив МУР та цікаві повісті „Старший боярин“ і „Пля до двору“, однак, тут же досліво заявив: — Читаючи поезію Осьмачки — це все рівно, що на обід їсти каміни!.. Що ж до великої літератури, то ми, — твердив Блавацький, — масмо тільки великі книжки — товсті і важкі — романи У. Самчука!..

Далі брали жваву участь в обговоренні доповіді Б. Романчук, В. Дорошенко, Яр Славутич, О. Зусвський, Гр. Лужницький та ін. Проф. В. Дорошенко, між іншим, відмітив, що полеміку „Яка нам потрібна література“ ще провадили 50 років тому І. Франко та М. Вороний. „Хто ж тепер з них прав, а хто ні — судити не вам і не мені...“ хотів, жартуючи, сказати я, але це вже був афоризм для нової байки.

Одним із перших обов'язків українців, що живуть у свободному світі, є сьогодні продовжувати розвиток української політичної думки, насильно припинений в Україні окупантом. Щоб хоч трохи причинитися до виконання цього обов'язку, реферат суспільно-політичної інформації і проблематики ньюорського відділу СУНД влаштував з 1951 року систематичні доповіді з дискусіями в приміщенні Літ. Мист. Клубу, якого співнасьцем є СУНД.

АКТУАЛЬНІ ПОЛІТИЧНІ ПИТАННЯ

Досі відбулися три доповіді. Першу виголосив др. Нікола Шлемкевич на тему „Український політичний центр“. Доповідач накреслив загальні світоглядні основи політичного центру і його конкретні політичні завдання. Особливий нахис поклав доповіді на те, що всіми сьогодні щиро бажаний український внутрішній мир тяжко осягнути, поки крайні групи непримиренно стоять одна проти однієї. Ідеї ні і організаційно сильний центр є запорукою українського порядку і свободи, двох передумов внутрішнього миру.

Другу доповідь мав ген. шт. ген. П. Шандрук. Розгортаючи актуальне питання „Що несе корейська війна“, доповідач да-

характеристичну догочасних фронтових дій цієї війни, спровокованої червоною агресором, і накреслив її далекосяглі політичні наслідки. Вони вимагають настійливо і від нас упорядкування наших внутрішніх відносин, щоб бути готовим виконати важливі завдання політичної еміграції.

Третя доповідь проф. М. Ветухова відбулася 25 лютого. Вона була присвячена „Проблемі української соборності“. Чим частіше при всіх нагодах проголошуємо нашу соборність, тим частіше забуваємо потребу розбудови і утвердження головної підстави тієї соборності: — соборності духа. Мусимо твердо дивитися дійсності ввічі. Геополітичні і расові, біологічні чинники в нашому історичному розвитку створили в різних умовах різні питоменності в українському народі. Заперечувати їх, чи не бачити — це не є розумна політична постава. Навпаки, в повній свідомості наявних різноманітностей, які можуть бути основою духовного багатств-

минається з доцільністю використання сил на боротьбу з найбільшим ворогом людства — комунізмом.

Коли присвяtimo більше уваги цій проблематиці, причинимось до розтоплення ледів консерватизму тих країн, що вірять в порозуміння з червоною Джингсханом, та приспінимо визволення народів від російського імперіалізму, в яких формах він не виступав би.

(Думки з реферату, виголошеного на Високошкільнім З'їзді в Нью-Йорку, 24 лютого 1951 року.)

ВІСТІ З УКРАЇНИ

Нотатки з советської преси

„В СІМ'І СОВЕТСЬКИХ НАРОДІВ“

З напруженням міжнародної ситуації совети наполегливіше пропугують свою ідею „сталінської дружби народів“, все більше залюкують страхотами американського імперіалізму. В передовій від 6. 2. „Радянська Україна“ пише ось що: „Загильбель, розорення і наругу несе народам (американський) імперіалізм. Він топить у крові визвольні рухи грецького і філіппінського народів. Готує мільйонам і мільйонам людей долю гарматного м'яса...“ А з другого боку, „дружба народів є найцінніше з того, що дала трудящим СРСР большевицька національна політика. Приклад України, як і приклад кожної советської республіки, позаус світові ту зовсім нову систему взаємин між народами, яку створює соціалізм, показує ті блага, які приносить ця система народів...“ Газета вираховує „ті блага“ поіменно: „Героїчний подвиг російської робітничої класи в 1917 р. розчинив шлях до соціального і національного визволення українського народу... Український народ, національно і соціально визволений та воз'єднаний, в 1950 р. добився збільшення валової продукції промисловості в порівнянні до 1949 р. на 24,5%.

Перспективи могутнього піднесення відкриваються у зв'язку з будівництвом Кажовської гідроелектростанції та Південно-Українського каналу. Україна дає на 10% вугілля більше, ніж перед війною. Вона здала рекордну кількість зернових культур і буряків...“ Це ті блага, які Україна дала „братній сім'ї“. А в обмін вона отримала: „Розквітла культура, соціалістична змістом, національна формою. У школах України 7.170 тис. дітей. В УРСР самих аузів 158. Україна має Академію Наук, сітку науково-дослідних інститутів, 92 театри. В Україну приїждять з інших країн люди переїмаючи досвід соціалістичного будівництва...“ З вдячності за такі „блага“ український народ, як цього вимагає партійний орган, повинен звернутися до інших народів СРСР „зі словними патріотичними словами про непохитну волю ще з

ва, мусимо знаходити наші спільні риси і на їх основі утверджувати нашу політичну дійсність. Мусимо робити це упереч намаганням ворогів використовувати ті внутрішні різниці і всім ворожим затіям протиставити одностайний український фронт.

Після всіх доповідей відбувалися живі дискусії, якими провадили проф. Ветухів, полковник Барвінський і проф. Крилов.

В березні, 25, відбудеться чергова доповідь: — „Нас було 45“ — це про процес Союзу Визволення України в Києві, який відбувався від 9-го березня до 20-го квітня 1930 року. Її виголосить один із підсудних у тому процесі проф. К. Туркало-Фуркаловський. Яр Заремба

більшим натхненням зміцнювати могутність советської батьківщини, гуртуватися навколо партії і Сталіна.”

ПОЗОЛОТА

Указом президії верхнього совету УССР присвоєно звання заслуженого лікаря УССР Ярославу Рудницькій-Кришталській у Львові та десятком інших лікарям. Почесне звання заслуженого артиста УССР іншим указом надано Г. М. Да-

видовському у зв'язку з 85-річчям з дня його народження. МУЗИЧНІ ЛЕКТОРИЇ У ЛЬВОВІ

При обласній філярмонії у Львові почав свою діяльність музичний лекторій для молоді. В залі ім. М. Лисенка відбулася перша лекція-концерт „Народня пісня та її значення в творчості композиторів“. До речі, цей лекторій існував давно перед приходом большевиків. Тільки ж його на довгі роки було замкнено. (У. Думка)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ У. Н. ГОЮЗУ!

"Fr. Dix Calling"...

1,000 Times an Hour!

Since 1941, Mrs. Eleanor Barber has been a telephone operator in her home town of Mt. Holly, N. J.; one of your 22,000 friends and neighbors who constantly strive to make your New Jersey telephone service better and better.

● G.I.'s at Fort Dix make as many as 5,500 Long Distance calls an evening. To put such calls through quickly and efficiently is the job of Mrs. Eleanor Barber... and 150 other Mt. Holly operators.

● These calls are only a small fraction of the total *actual* telephone load in the State. To take care of this load, New Jersey Bell's vast construction program is \$241,000,000 since 1945... is being pushed as rapidly as essential scarce materials permit. Today, even with increased calling, 9 out of 10 Long Distance calls are put through while you hold the line.

NEW JERSEY BELL TELEPHONE COMPANY

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ДЕМОКРАТІВ

Відділ в Нью-Йорку

запрошує Громадянство загостити на доповідь проф. К. Туркало-Фуркаловського на тему: **НАС БУЛО 45"**

(Процес Союзу Визволення України, 9.3.—20.4. 1930)

Доповідь відбудеться в неділю, 25. березня, поч. в год. 3., в залі J.-M. Клубу, 149 — 2nd Ave., New York. — Вступ вільний. — Гостям раді.

УВАГА! НЬОАРК, НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

ТЕЛЕГРАМА

СОЮЗ УКР. АМЕР. БІЗНЕСМЕНІВ В НЬОАРКУ, Н. ДЖ. (Ukr.-Amer. Businessmen Ass'n)

законтрактував великий люксовий корабель (на 3,200 осіб) на Велику Традиційну Українську Прогулку

BOAT RIDE TO PLAY-LAND RYE, N. Y.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24. ЧЕРВНЯ (JUNE 24) 1951

Візд корабля год. 8:45 рано з порту Ньюарк, Н. Дж.; год. 10:15 з порту Battery Park в Нью-Йорку. — Поворот год. 9. ввечері.

На кораблі гратиме дві оркестри, співатиме укр. хор. Прекрасна нагода на відпочинок та розривки, підчас постою купувати на пляжі. Квитки в ціні 2 дол. для дітей до 12 р. життя 1 дол. — Дохід на укр. школи. — Місце продажі квитків будуть подані в пресі.

Управа Ukr.-Amer. Businessmen Ass'n, c/o Ukr. Home "Sitch" 508 — 18th Ave., Newark, N. J.

СОЮЗ Б. УКРАЇНСЬКИХ ПОЛТВЯЗНІВ

— повідомляє, що —

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СОЮЗУ

— відбудуться: —

В СУБОТУ, 7. та НЕДІЛЮ, 8. КВІТНЯ 1951 Р.

від год. 1-ої пополудні починаючи, в доміві О.О.Ч.С.У., при 123 Друга Еве. в Нью-Йорку (пір 7-мої вул.).

Управа Союзу.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

можна вже набути.

Картки в українським стилю, роботи Анастазівського, з ковертами.

Ціна 10 центів одна.

Замовлення виконуюмо негайно.

"SVOBODA"

P. O. Box 346. Jersey City 3, N. J.

Виповніть і вгнітьте понижий купон та вишліть його на адресу:

"SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Прошу мені прислати _____ Великодних Карток, на що залучаю суму _____

Ім'я й прізвище _____

Адреса _____

ОКРУЖНА РАДА

ВІДДІЛ СВЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ В НЬО ЙОРКУ

— влаштує —

"ДЕНЬ МАТЕРІ"

получений з

ПОКАЗОМ НАРОДНОЇ НОШІ

ДНЯ 13. ТРАВНЯ 1951 в WASHINGTON IRVING HIGH SCHOOL (16th St. & Irving Place, NEW YORK CITY).

Просимо ласкаво всі Товариства і Організації здержатись на той день від інших імпрез.

УВАГА! НЬО ЙОРН ТА ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

В НЕДІЛЮ, 25. БЕРЕЗНЯ (MARCH 25) 1951 О ГОД. 2:30

на грищі ARCTIC OVAL (пір Porter і Johnson Ave., BROOKLYN)

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО НАЦІОНАЛЬНОЇ ЛІГВИ

S. C. SWEDISH (ШВЕДИ) — У. А. С. Т. (УКРАЇНЦІ)

ПЕРЕДЗМАГ ЮНАКІВ О ГОД. 1:00. — Вступ 75 ц.

Це одна зі зустрічей, що рішатимуть про першество українців у класі Націй. Ліги. Проситься Шановних Симпатиків численною участю піддержати наших футболістів.

Провід У.С.К.-у

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.!

ТЕАТР-СТУДІЯ

під керівництвом

ЙОСИПА ГІРНЯКА

В суботу, 24-го березня 1951 р.

В ЗАЛІ UKRAINIAN NATIONAL HOME

214 FULTON ST., ELIZABETH, N. J.

ЛЕСЯ УКРАЇНКА:

"Лісова Пісня"

драма-феєрія на три дії

Постава: О. ДОБРОВІЛЬСЬКА

Оформлення і костюми: В. ЛИСНЯК

Музика: І. СОНЕВИЦЬКИЙ

Хореограф: В. ПЕРЕЯСЛАВЕЦЬ

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОД. 7:30 ВВЕЧОРІ.

Дітям до 10 років вступ заборонений.

Квитки в ціні \$1.50 і \$1.00 можна набути **ТІЛЬКИ** в день вистави при касі театру від год. 2. пополудні.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ
Реальності:

ФАРМА — мусить бути продана. 54 акри землі і будинки з машинами до оправи. Дім на 8 кімнат, з меблями і "refrigerator". Електричний водопровід в кухні. Уся в дуже добромому стані. Дві милі до Вродабін, 8 миль до Амстердама. Голоситися до: Mrs. S. CZUPRYK R. D. 1, Broadalbin, N. Y.

НА ПРОДАЖ
РЕСТАВРАНТ БАР І ГРИЛ
і на три фамілії помешкання. Голоситися до: **SOPHIE RESTAURANT**
25 North 3rd Street
Hudson, N. Y.

СТАРШИЙ ЧСЛОВІК, понад 60 років, пошукує СПІЛНИКА (жінка або чоловік) до фарми. Млію \$4,000 готівки. Голоситися до: **JOHN SAWCHYN**
101 Hope Avenue, Passaic, N. J.

КНИЖКИ

УВАГА! УВАГА!
ВЖЕ ПОЯВИВСЯ!
Новий КАТАЛОГ Книжок Української Кооперативи „КАЛІНА“.
Це найновіший і найповніший каталог української книжки.
Знайдете дослісно всі книжки, які знаходяться на книгарському ринку поза залізною заслоною.
Він містить окремий відділ граммофонних пластинок (рекордів), які можете набути в КАЛІНІ.
Каталог висилаємо БЕЗПЛАТНО!
Пишіть ще сьогодні по безплатний каталог на адресу:
KALYNA
862 Main Street,
Winnipeg, Man., Canada

НА ШЕВЧЕНКІВСЬКІ РОКОВИНИ

та ін. національні свята
ТРИ великі (22x18) ОБРАЗИ виконання Е. Козака:
1. **ТРЕЗУБ** золотий на блакитно-воно полі в обвідді.
2. **ШЕВЧЕНКО** в молодому віці.
3. **ФРАНКО** у вишні.
Всі три образи на білому добромому картоні за \$1.50 wraz з пересилкою.
Всі українські книжки, даніше видані і тепер.
Каталог безплатно.
Замовляти:
УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
11672 McDOUGALL AVENUE
DETROIT 12, MICH., U.S.A.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ!

БУКВАР і читанки для 2-ої, 3-ої, 4-ої класи до науки письма і читання. Сотні казок і байок, повісток і жартів, пісень і віршів, історичних оповідань, з образками наших мистців. 4. книжки в оправі з посылкою \$3.25. Гроші треба прислати за замовленням.
O. KARASHKEVYCH
P. O. Box 196, Jersey City, N. J.

НОВІ КНИЖКИ:
УКРАЇНСЬКІ БАЙКИ

Збірка народних казок. Ціна \$1.00.
Замовляти: **UKRAINIAN PUBLISHING CO.**
P. O. Box 235, Cooper Sta.
New York 3, N. Y.

УВАГА! УВАГА!
БІБЛІОТЕКА ЗА \$3.90!

1) У. Самчук: **ОСТ**, Том I., „Морозів Хутір“, роман у 3-ох частинах, 584 ст. друку, ціна \$2.00.
2) Домонтович: **ВЕЗ ГРУНТУ**, повість з підсвідомого життя інтелігенції, 217 ст. друку, ціна \$1.10.
3) В. Лещий: **КРУТИЖ**, повість з козацьких часів, 178 ст. друку, ціна \$0.80.
Всі три книжки високомистецьки оформлені і дають знамените навіглення трьох різних епох українського життя. Маючи ці три книжки, маєте вже маленьку українську бібліотеку!
Окрім того постачаємо для охочих вивчати англійську мову такі підручники:
1) **АНГЛО - УКРАЇНСЬКІ СЛОВНИК**, Подвська, 50 тисяч слів з вимовою, ціна \$4.75.
2) **Фесенко: ПЕРШІ КРОКИ**, валежно - визначний підручник для вивчення англійської мови, в тексті 80 лекцій, повсюдним вимовою, ціна \$1.00.
Замовлення виконуємо негайно після влати належності. За порт дочислено по 10 центів від книжки.
Замовлення слати:
MUSHAJO BORECKY
Publisher
P. O. Box 414, Cooper Sta.,
New York 3, N. Y. USA

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ВЕЧІР
В Л. М. КЛЮБІ

Найближчий вечір в Літературно - Мистецькому Клубі в Нью Йорку, в п'ятницю 23-го березня, буде присвячений Шевченківським Роківинам. Доповідь виголосить Юрій Дивний, а мистецьке читання творів Поета виконують п-ні Добровольська і Йосип Грняк. Початок вечора щодобудеться, як звичайно, в приміщеннях Клубу при 149 2-гій евеню, в год. 7:30 вечорі.

Нові імігранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Блечфорд“ до Нью Йорку дня 23-го березня: Даробит Іван, Галина, Степан, Ірина; Фотт Григорій, Софія; Іванюк Гриць; Япушко Дмитро, Ольга, Люба; Яловичкий Юрій, Анна, Василь; Стафасіс Петро, Дарія, Ольга, Андрій, Лідія; Козлов Микола; Легедза Наталія, Роман; Макар Юрко; Макушевський Степан, Анастасія, Михайло, Анна; Малес Марія, Гусеан; Остапюк Володимир, Евфронія, Ярослав; Сухарчук Параскевія, Микола, Марія; Ваглай Олександр, Анна, Тамара, Ярослав, Анатолій; Бовк Василь, Оксана; Белей Михайло; Текля; Шудек Франц; Кухта Михайло, Марія, Петро, Ірина; Савицький Петро, Анастасія; Моцьо Олександр; Зупник Микола, Марія, Дмитро, Володимир; Суп Дмитро, Марія, Ярослав; Височанський Станіслав, Галина; Овад Стефанія, Юрій; Романович Борис.

РОЗШУКИ

Пані НАЗРУКОВА КОНСТАНТИНА, або її син **Роман**, звольте подати мені адресу: **MICHAEL HORODYSKY**
2108 West 11th St.,
Cleveland 13, Ohio

Пошукую рідну тету **ПАЗЮ** з дому **ГАВРИШКЕВИЧ**, замужку **СОЛІГЕВИЧ**, зі села Фирлівики, повіт Золочів, що виїхала до Америки ще перед першою війною. Хто про неї знає, або вона сама, прошу писати на адресу:
ANDRIJ KRAWCZUK
79 Sunset Street,
Buffalo 7, N. Y.

Пошукую вусного брата **ГОСИФ** **ТУРАНСЬКОГО**, син Гринька, родом зі Скоморох, повіт Тернопіль. Мас перебувати в Канаді. Прому зголоситися на адресу:
KATERINA PAPIRNYK
родом Збірак
R. D. 2,
Coatesville, Pa.

Пошукую своїх рідних та знайомих одностельчаків зі села Грабовець, пов. Станіславів, Зах. Україна. Пошукує **МАРІЯ МІКУЛА**, замужна Гуменицька. Прому голоситися на адресу:
M. HUMENYCKA
Stillwater, Okla.
Box 111,

ЗВІТ РЕД. „СВОБОДИ“

(Закінчення зі сторони 1-шої)
можність, не демагогічні твердження і більше чи менше крилаті фрази, але переконливо виявлена воля більшості та повне збереження демократичного правопорядку. З тих міркувань ми підтримуємо Український Державний Центр, з його Українською Національною Радою та Виконним Органом. Ми далекі від того, щоб їх ідеалізувати та вважати завершенням українських можливостей навіть в теперішніх обставинах. Навпаки, ми кожноточно підкреслимо, що цю інституцію ми вважасмо радше першим, хоча й великим кроком до розв'язки складної проблематики української репрезентативі на міжнародному терені, як і легальної точки опертя в судильних українських визвольних змаганнях...
„Але, стоячи на такому становищі, ми аж ніяк не нехтуємо факту існування і дії інших визвольних українських сил, що з с'є, на жаль, поза УНРадою, зокрема Української Головної Звільної Ради. Ми рішучо обстоюємо зведення всіх тих сил до спільного знаменника одного Державного Центру на вигнанні, що був б єдиним на міжнародному терені репрезентативним виразником українських змагань, аж доки український нарід сам не матиме можності вільно і по-демократичному забрати в своїй справі голос та встановити по своїй вільній волі свою нову законну владу.“
Обговорюючи подрбно цілий ряд інших проблем Редакції „Свободи“, від ідейно-принципових починаючи а на технічних кінчаючи, гол. редактор видивгнув перед Головним Урядом УНСоюзу, як видавцем „Свободи“, цілий ряд практичних рекомендацій, від ухвалення та здійснення яких узалежнюється дальший розвиток щоденника. Конкретно він говорив: „Редакція „Свободи“, можливо, краще від усіх знає це ті чималі недомогання щоденника під кожним оглядом. Ми хотіли б і можемо їх усунути, але цього вже не можна зробити без найнеобхіднішої допомоги. Всі дотеперішні поліпшення в редактуванні щоденника зроблено майже виключно додатковим трудом редакційних сил. Дальший розвиток „Свободи“ вимагає вже додаткових сил і додаткових фондів, що було б цілком логічне після піднесення висоти передплати за „Свободу“ на минулій конвенції. Наші рекомендації щодо дальшого розвитку „Свободи“ на найближчу мету такі:
1. Дальше поширення кола співробітників, бо тільки це може забезпечити щоденникові постійний доплив всебічних і різноманітних матеріялів.
2. Добір і призначення предстанників - кореспондентів „Свободи“ в поодиноких наших більших громадах, як: Шікаго, Дітройт, Пітсбург, Філадельфія, Рачестер та інші, як теж одного кореспондента в Канаді. Їх завданням було б з одного боку репрезентувати „Свободу“ в цих гро-

ЗАХІДНІ АЛІАНТИ НЕДОМАГЛЮТЬ У ПРОПАГАНДІ

Вашингтон. — Едвард В. Баррет, асистент секретаря Рейтінгу, заявив, що Росія й її союзники перевищують вільні країни в веденні пропаганди в цілому світі за опанування ума людини. Водночас сен. Карл Е. Мундт зажадав, щоб Конгрес покликав до життя незалежну комісію з 12 осіб для студії діяльності Інформаційної Служби Злучених Держав, чи вона робить усе можливе, щоб насвітлити діяльність Америки закордоном. У спільній підкомісії закордонних справ обох конгресових палат для перевірки діяльності програми „Голосу Америки“, Баррет ствердив, що тепер уже покращали ці програми внаслідок вставлення сильніших радіальних вислелень і внаслідок перебільшення большевицької пропаганди ненависті до Америки. Така совєська пропаганда коштує Росію найменше п'ять разів тільки, що коштує Америку пропаганда правди. Тепер іде в Росію голос 70—80 радіовислелень в російській мові щоденно. Там ризикує яких 10,000,000 осіб тюрмою, коли вони прислухуються голосові Америки.
● Пороблено заходи для забезпечення кожної американської двізі відповідними машинами та зирінками для виробу мороженого в горькі літні місяці. „Айс-крім офензива“ мала б початися вже в травні.
● Американські власні в Німеччині стверджують, що німецька воєнна індустрія в совєтській зоні вже від деякого часу працює повною парною.
● Разом з паровозом втік в алігінський сектор Трієсту один югославський залізничник.

Український Солукафільм

Мусимо з прикристю ствердити, що фільмове мистецтво у нас, з причин усім нам відомим, стоїть дуже позадю. Випродування фільму потребує великих матеріяльних вкладів, цілої серії фахових мистців і спеціалістів, на що нам майже неможливо спромогтися. Тим більше треба подивляти ті підприємчів одиниці, що мимомозадвичайних „труднощів“ все таки спромоглися на випродування українських фільмів і фільмових додатків з культурного життя українців в Канаді і на недавній скитальщині у Європі. На американському і канадійському теренах до цих незвичайно енергійних і підприємчів одиниць - пропагаторів української справи належить усім нам відомий п. Авраменко, але це не з темою цієї статті. Маю на думці Український Солука-Фільм, який ми мали змогу оглядати недавно в Рочестер, Н. Й., при виповненні по берегах залі.
Солука-Фільм постав завдяки подивугідній підприємчівості молодого п. Солуки, який це похвалив гідне діло. Не маючи ані фондів, ані технічних прирядів, відважився він на крок, який сьогодні провадить до щораз відважніших задумів на канадійському і американському терені, де з великої можливості розвитку фільмового мистецтва. Шкода, що не всі українські осередки в Америці мали змогу бачити цей фільм в останньому місяці, у малому, припадковому турне нашого молодого фільмового фанатика, п. Солуки. Думаю, одначе, що це станеться в скорому часі, бо наш підприємець не задовольниться досі зробленим ділом, а постарасться показати свої скромні на його думку осяги, якнайширшому загалові.
Що бачили ми на цьому фільмі?
Останні хвилини розвалу Німеччини — прихід так довго очікуваних американських визволителів, яких заспають двитами, а молоді двічата поділунами. — Радісні моменти з недавнього минулого.
Кінець війни, початок скитальщини — в радше початок організації скитальського таборового життя. Ми бачили більші осередки українського життя по таборах, те широкое кухонне вікно і черги вимучених облич за таборовою „зупкою“ і необирною картоплею. Перед нашими очима пересувалися обличчя грізних незрад, таборових бюрократів. Одною з прекрасних картин, де моменти з пластового життя, спотове життя нашої молоді, яка плекала з великим завяттям різні ділянки спорту, в чому американські чинники дуже радо допомагали. Врешті Капеля Бандуристів з її тодішнім диригентом п. В. Вожином і мистецьким керівником п. Г. Китастим. Ніжний звук бандур зливається в одне з прекрасними голосами - вибранцями. Це українська пісня завоює серця всіх, хто її слухас.

ЗАСТАНОВЛЯЮТЬСЯ ОСОБНО НАД ЗАМАХОМ НА ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — Тайна Служба — „Секрет Сервіс“, — яка становить прибічну сторожу особі президента, надіється „дати повне вияснення“ заговору на президента Трумана, виконаного портюканиськими націоналістами 1 листопада 1950 р. Про це повідомив голова Тайної Служби, Ю. Е. Богман, комісію приділив палати, коли складав знімання про бюджетові потреби своєї організації на 1952 р. Він говорив про напад на Дім Блора, в якому був убитий один сторож. За це вже з признаний винуватим напасник, Оскар Коллазо. „Одне ми це провірюємо багато осіб — членів і приятелів націоналістичної партії з Порто Ріко. Ми знайшли досі досить значучі сліди і треба надіятися, що можна буде дістати певні виследи, щоб можна було виявити повну історію, яка в'яжеться з намаганням замордування президента“ — заявив Богман.
ПОСМЕРТНА ЗГАДКА
В неділю, 18. березня 1951 р. помер нагло на удар серця, під час снігу Сл. Вожко, на хорках в тутешній укр. прав. церкві св. Тройці в Нью Кеса, Пн., догвалілий тутешній дяко-вчитель, народий діяч, пілпр тутешньої громади, догвалітий член У. Н. Союзу і урядник відділу 74.
ОНУФРИЙ ВЕРЕСЮК
Покійний походив з Богданівки, пов. Скалат. Прожив 61 роки. Похований у смутку жєну Марію, сина Йосифа і три внучки, дочку Теклю Дидько і одного внука, сестру Марту Зеліську в Ірвінґтон, Н. Дж., і шну ріднину тут і в краю.
Похорон відбувся в середу, 21. березня. — В. П. П.

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7897
Єсрті в довгочасній недуга чоловіків і жінок, Шієрні, Х-Рай. Роздутьт азіл лікуємо без операції. Переводимо аналізу крові для супружних дозволів. — Офісові години: Щодня від 10 рано до 6:45 вечорі. В неділі від 11. до 1. понод. Екзамінація \$3.00.
Д-р М. МАЙЗЕЛ
сікує гострі в застарілї недуга мужчїн і жінок, шієрні, загальне ослаблення, шієрні в міхурі, ревматизм: переводить аналізу крові в сечі. Провірна \$3.00.
107 E. 17th St., NEW YORK CITY
коло 4-тої, Есмето і Юлія Скєр. Година: Щодня 10—1 сполудня і 4—7. У неділі 11 ранку до 1 понод. В неділі від 10-2 понод.
Dr. Med. R. TYLOR
59 East 3rd St. (Kolo 2nd Ave.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішні недуги, Флюроскопу, Х-Ray Electrocadiography, Analysis. Переводимо аналізу крові для супружних дозволів.
Офісові години: щодня 1-3 і 5-8 р.м. В неділі від 10-2 понод.

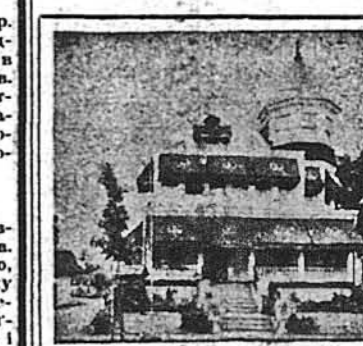
ПЕРЕВІЗ

● Подорожних ● Меблів
● Багажу ● Тангарів
на легких і вантажних автомашинах на конуу віддаль.
Сім днів в тижді.
Телефонуєте: Щоденно від год. 6 рано до 10 веч. СУpress 9-7879
M. Shuglin Transportation Bureau
2066 Hudson Ave., New York 57, N. Y.

НЕЗВИЧАЙНА НАГОДА ВЛАСНОГО ВИРОВО

НАПЕЛЮХИ
З найлішого фільму
ВІД \$3.95 ДО \$12.50.
Нові весільні моди в різ. красках
Відважно купуйте у нас
капелюхи,
Продаємо шопки, краватки,
паса і шовки.
(Говоримо по українськи)
DUNLEY HAT SHOP
14 Saint Mark's Place
(bet. 2 and 3 Aves.)
New York City
GR. 5-3733

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Обслуга Шієра і Чєсна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБЕВІКІ
завражує погребамі по \$150
щїл так шєвїлїк як
ОБСЛУГА ЧЄСНА І НАЙКРАЦА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБЕВІКІ

Занїмаєтьсє похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2508

БЕРЕЗЕНЬ — МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ!
Докупіть в цьому місяці до Вашої бібліотеки українську книжку — цим допоможете появи нових книжок!
ВЕЛИКИЙ ВИБІР КНИЖОК
одержите у Виєнлковій Книгарні „Українського Видавництва“ в Нью Йорку.
НОВИЙ КАТАЛОГ
вислаласмо на бажання безплатно!
Пишіть: **UKRAINIAN PUBLISHING CO.**
P. O. Box 235, Cooper Sta., New York 3, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 2555. Миротворець.

„I AM TARZAN!“ THE APE-MAN SAID. „THOAR, DO YOU UNDERSTAND THE LANGUAGE OF THE SASOTHIS?“ „A LITTLE,“ REPLIED THE WARRIOR. „THEN THOAR-TAR-GASH,“ TARZAN SAID, „WE OWE EACH OTHER OUR LIVES. LET US BE FRIENDS.“

„Я Тарзан!“ — сказав малпочоловик. „Торе, чи ти розумієш мову саготів?“ — „Трошка“ — відповів войовник. „Якщо так, Торе й Тар-Гашу“ — сказав Тарзан, „ми завдячуємо собі взаємне життя. Станьмо приятелями“.

Подорожуємо і полоймо разом“ — сказав Тарзан, відступаючись. „Шість рук не те, що чотиря“.

„Незабаром упадуть води“ — сказав Тор, показуючи на чорні хмари. „Мусимо вийти на височину“.

Evergreen 3-4416-4450
Maple Coal & Coke Co.
antracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE
72-74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan.
Українське підприємство
ФЕДЬКА КУДІАК

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ РЕКОРДИ
Захотіть або пишть по українські і другі рекорди. Вислалемо рекорди по цілому світі. Пишіть по каталог.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 W. Chicago Avenue (Dpt. "U") Chicago 22, Ill. U.S.A.

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО
В. Е. Богачевський - **ВЕВ** - Tel. OR. 3-2484
NEW YORK, 208 E. 6th STREET (коло школи св. Юрія)
ПЕРЕВІЗ МЕБЛІВ, ВАГАЖУ І ПР. СКОРО І ДЕШЕВО